

Fons Pitiús
de Cooperació

25 ANYS

MEMÒRIA 2024

25 ANYS COOPERANT PER TRANSFORMAR

El Fons Pitiús de Cooperació és una xarxa de les institucions locals d'Eivissa i Formentera que fa 25 anys es varen unir amb la intenció de manifestar el seu compromís i la seua solidaritat amb el món. Aquesta unió d'esforços va integrar també les ONG que treballaven en cooperació per al desenvolupament i tenien seu a les nostres illes. Amb aquesta pluralitat d'actors i amb el consens com a principal eina de treball no hem deixat d'aprendre al llarg d'aquests 25 anys.

Hem après, per exemple, que naltros no podem canviar el món, però que podem contribuir a millorar i a dignificar les condicions de vida de persones i de

comunitats senceres. Així ho posen de manifest els 350 projectes de cooperació aprovats al llarg d'aquests anys, centrats principalment en l'accés a l'aigua potable i el sanejament, la seguretat alimentària, l'educació, l'alfabetització o la salut.

Hem après que la coordinació i la unió dels esforços de les institucions locals que formam part del Fons, permeten una feina més eficaç que arriba a més persones. Al voltant d'un milió i mig de persones han pogut millorar les seves condicions de vida a través d'una cooperació propera, que arriba a territoris rurals, de vegades aïllats.

Hem après del compromís de les entitats i de les ONG que treballen amb nosaltres, tant aquí com als països del Sud, de la seva lluita per la justícia i la convivència entre pobles. La relació mantinguda al llarg dels anys ens ha fet créixer i ha enriquit la nostra feina.

Hem après que la cooperació ha de resoldre problemes comuns a través de polítiques públiques i que les aliances són imprescindibles per aconseguir resultats sostenibles en el temps.

I tots aquests aprenentatges els vàrem celebrar al Centre Cultural de Jesús el 13 de desembre en un acte que va combinar les paraules de persones que han sigut representatives per a l'associació amb el teatre, la música i la inauguració de l'exposició *Històries de migracions. Eivissa i Formentera, terra de sortida i arribada*.

Un acte que va servir per reivindicar i posar en valor la cooperació que es fa des de les institucions locals en el seu compromís amb els drets humans i el foment de valors com la justícia, la convivència pacífica i l'equitat.

Hem après que la coordinació i la unió dels esforços de les institucions locals que formam part del Fons, permeten una feina més eficaç que arriba a més persones.

SUPORT A PROJECTES

- ▶ 12 projectes dins la convocatòria anual
- ▶ 3 projectes d'emergència i acció humanitària

763.996€

AMÈRICA

✓ GUATEMALA

Creu Roja

- ▶ Promoció de la seguretat alimentària des de la sostenibilitat mediambiental – Fase II.

STEI Intersindical

- ▶ Processos sostenibles en contextos migratoris a 4 comunitats maies ixiles rurals.

✓ EL SALVADOR

ACUA

- ▶ Abastiment d'aigua domiciliar per a 213 famílies rurals a dos comunitats del Canton San Diego.
- ▶ Suport a persones amb discapacitat en situació d'abandonament.

ECOS El Salvador

- ▶ Enfortint la xarxa local i nacional per a incidir en polítiques públiques de promoció de la gestió comunitària de l'aigua.

✓ NICARAGUA

UCOM

- ▶ Millorada la gestió sostenible d'aigua potable, amb enfocament de gènere, al corredor sec de Madriz (cofinançat per AECID).

Asociación Tecuilcan

- ▶ Enfortint la posició de dones i joves en el reconeixement dels seus drets i l'eliminació de la violència.

✓ PERÚ

Ayne España Trinitarias

- ▶ Mesures preventives per afrontar riscos per desastres naturals a la comunitat Unidos la Grama.

ÀFRICA

✓ ALGERIA

Associació d'Amics del Poble Sahrauí de les Illes Balears

- ▶ Suport al programa integral de salut infantil sahrauí (PISIS).
- ▶ Compra i distribució d'aliments per a les persones afectades per les inundacions a Dajla.

Ca-minando Fronteras

- ▶ Observatori del dret a la vida a la ruta algeriana del Mediterrani Occidental. Fase II.

Creu Roja

- ▶ Millora de l'alimentació i de l'entorn escolar de l'alumnat amb discapacitat als Campaments de persones refugiades de Tindouf.

✓ MARROC

Mans Unides

- ▶ Acompanyament integral de la població migrant a Nador i Tànger.

Cáritas

- ▶ Programa Tadamoun 24. Millora dels drets, acompanyament, protecció i promoció a persones vulnerables a Rabat.

ÀSIA

✓ NEPAL

Via Oberta a Louruc

- ▶ Canalització d'aigua potable al municipi de Chapakot. Formació sobre bons hàbits d'higiene i neteja.

VIATGE DE SEGUIMENT A EL SALVADOR

En el mes de novembre, la presidenta, una vocal i la coordinadora del Fons, viatjaren a El Salvador per a realitzar un seguiment dels projectes finançats en els darrers anys a través de dos entitats: ACUA i ECOS El Salvador.

Al llarg de cinc dies es varen reunir amb diferents juntes d'aigua, associacions de dones i cooperatives, per a conèixer de primera mà els impactes que han deixat les iniciatives posades en marxa. També es

va poder comprovar l'àmplia participació i el protagonisme que exerceixen les comunitats a l'hora de gestionar les pròpies necessitats i d'exigir els seus drets davant els organismes pertinents.

ACUA i ECOS complementen la seva feina: la primera a través de la construcció de sistemes d'aigua; la segona, articulant el teixit social per a incidir en les polítiques que perjudiquen la correcta administració i conservació dels recursos naturals.

AIGUA PER A LA COMUNITAT DE LA CALERA AMB EL FINANÇAMENT DE L'AECID

El Fons ha rebut per primera vegada finançament de la Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID) per a un projecte destinat a millorar la disponibilitat i l'accés a aigua potable a la comunitat La Calera, al municipi de Palacagüina (Nicaragua). Aquesta comunitat, integrada per 216 famílies, tenia un dèficit d'aigua important que afectava la salut de la població. A més, per a obtenir aigua els

seus habitants havien de recórrer distàncies entre 350 i 600 metres, amb una mitjana de 3-4 viatges diaris per abastir la llar. A través del projecte, s'ha rehabilitat el mini aqüeducte per bombeig elèctric (MABE) existent, renovant els subministraments a cada punt i instal·lat canalitzacions d'aigua a cada casa. La iniciativa s'ha cofinançat entre l'AECID i el Fons per un import de 69.998€.

EDUCACIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL

EpTS

TREBALL AMB LA COMUNITAT EDUCATIVA

Durant el 2024 ha tingut lloc un profund procés de revisió i replantejament de les col·laboracions del Fons Pitiús amb les escoles i instituts, el qual ha portat canvis significatius al nostre treball amb la comunitat educativa.

D'una banda, la Xarxa Educativa per a la Transformació Social, que ha estat en funcionament durant 15 anys, acollint fins a 16 centres educatius de les Illes Pitiüses, va posar fi al seu recorregut el juny de 2024, havent completat el segon curs dedicat al desenvolupament de projectes d'Aprenentatge Servei (ApS) i Cultura de Pau. Així mateix, amb l'extinció de la Xarxa, es donaven també per conclousos els agermanaments amb les escoles de Nicaragua.

D'altra banda, aquesta decisió de tancament de cicle ha anat vinculada a la definició d'un renovat enfocament que d'ara endavant configurarà la feina del Fons en educació, partint de tres premisses fonamentals: 1) estar centrada en els drets humans de les persones migrants i la cultura de pau 2) vinculada a les necessitats dels centres educatius en matèria d'acollida d'alumnat novíngut, convivència intercultural i erradica-

ció d'actituds racistes i 3) que promogui projectes transformadors que involucrin la comunitat, a través de metodologies com l'ApS.

Aquest nou enfocament ja es va iniciar al curs 2023-24, proporcionant formació a professorat, activitats per a l'alumnat, recursos i assessorament específic als centres educatius sobre les temàtiques relacionades amb els **processos migratoris, la interculturalitat, la pau i l'antiracisme**. Així, al llarg de 2024, en total s'han ofert:

- ⊕ 2 formacions per a professorat: 1) Eines per a lluitar contra el racisme dins i fora de l'aula, i 2) Aprenentatge Servei i Cultura de Pau: transformació social des dels centres educatius
- ⊕ 44 tallers per a l'alumnat d'educació primària sobre: pau i noviolència (19), gimcana sobre persones refugiades (13) i migracions (12).
- ⊕ 32 sessions per a l'alumnat de secundària (no incloses en el programa Joves d'Eivissa contra el racisme i la xenofòbia):

2 tallers sobre conflicte, violència i pau, 18 escape room sobre l'Agenda 2030 i 12 tallers sobre migració i racisme.

➤ L'exposició "La dona al món", que ha estat ubicada en cinc centres de la Xarxa.

➤ L'exposició "Seriosament, 25 arguments per a la pau en còmic", que ha visitat un institut de secundària.

➤ L'exposició "Giramón", destinada a què infants de 4-5 anys coneguin la realitat d'altres indrets del món, que ha estat visitada per 26 grups d'infantil de 9 escoles.

➤ L'exposició "La Mediterrània, una mar d'intercanvis", sobre els intercanvis culturals entre els pobles de la conca Mediterrània, que ha estat a dos centres educatius.

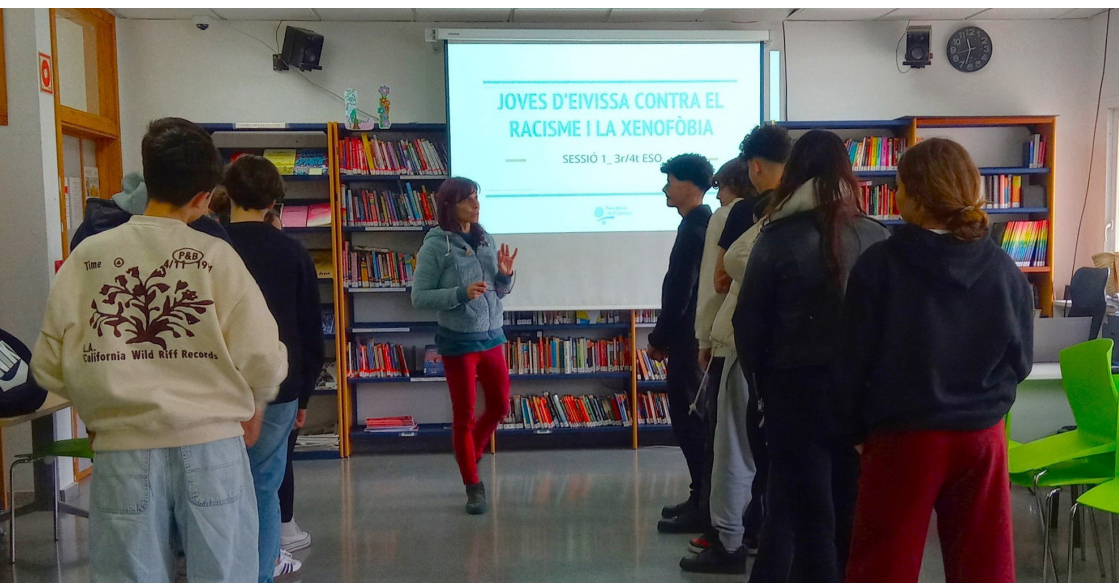
➤ L'exposició "Antirrumors sobre les persones migrants", que ha visitat cinc centres educatius.

➤ Les 3 biblioteques viatgeres: Llegim el món, que ha visitat els centres de primària de la Xarxa; Tatam el món, que ha visitat les escoles de la Xarxa i Informa't a Fons, que recorre, mes a mes, 10 biblioteques d'Eivissa i Formentera.

A més, amb l'inici del curs 2024-25, hem engegat el **programa d'ApS Joves d'Eivissa contra el racisme i la xenofòbia**.

Dissenyat i coordinat pel Fons Pitiús de Cooperació, compta amb la col·laboració de Creu Roja Illes Balears i es porta a terme amb 18 grups de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO de 4 IES de l'illa d'Eivissa. La seva finalitat és impulsar projectes d'ApS des dels instituts que afavoreixin la convivència intercultural en la comunitat, tot prevenint comportaments i actituds xenòfobes i racistes, especialment en l'entorn de la població jove.

Durant el primer trimestre del curs s'ha iniciat el programa, havent desenvolupat les fases de sensibilització, investigació a l'entorn i disseny del projecte d'ApS. Aquestes fases inclouen 3 sessions a càrrec del Fons i 1 sessió a càrrec de Creu Roja per a cada grup d'alumnes, així com diverses reunions d'assessorament per al professorat. A partir de gener de 2025 es completaran les fases d'execució, avaluació i celebració dels projectes d'ApS.

CAMPANYA: ENFRONT DEL RACISME I LA XENOFÒBIA, ACTUAM!

L'octubre de 2023 s'inicià la campanya de sensibilització "Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam!", focalitzada en desmuntar estereotips, prejudicis i discursos d'odi sobre la migració i les persones racialitzades que migren, tot contribuint a crear un espai comú de convivència i enriquiment intercultural.

Durant el 2024, s'han portat a terme les següents accions:

📍 **Exposició Antirumors sobre les persones migrants:** Aquesta exposició està disponible com a recurs educatiu per a les escoles i institut. A més, durant aquest any ha estat al Baluard de Sant Bernat (Eivissa) per a l'Encesa de Torres de la Mediterrània al gener, a la Casa del Poble de La Mola (Formentera) al març i a la sala de Sa Punta del Molí de Sant Antoni al mes d'abril.

📍 **Encesa de Torres, Talaies i Talaiots de la Mediterrània pels Drets Humans:**

per primera vegada Eivissa i Formentera participaren en aquest acte anual que va tenir lloc el 13 de gener. El Fons Pitiús, en col·laboració amb Creu Roja, Metges del Món, Càritas i Fundació Deixalles, organitzaren l'esdeveniment a un total de 5 punts a l'illa d'Eivissa i un a Formentera.

📍 **Contacontes "El llarg viatge":** conte teatralitzat sobre migració i interculturalitat, dirigit a infants a partir de 6 anys, creat i interpretat per l'artista Anacrònica, per encàrrec del Fons Pitiús. Ha estat representat a 2 escoles i 7 biblioteques de tots els municipis de les Illes Pitiüses.

➤ **Campanya gràfica i audiovisual sobre persones migrants:** creada per a xarxes socials, dirigida a joves i dissenyada per alumnat de l'Escola d'Art d'Eivissa, mitjançant un projecte d'ApS amb el Fons Pitiús. El producte van ser 7 cartells de denúncia i reivindicació i 15 entrevistes d'un minut, gravades a diferents persones migrants, publicats a les diferents plataformes socials del Fons i de l'Escola d'Art.

➤ **Exposició Històries de Migracions. Eivissa i Formentera, terra de sortida i arribada:** ideada i coordinada pel Fons Pitiús, l'exposició recull 25 testimonis de persones que s'han vist forçades a migrar. Històries de 13 persones que sortiren d'Eivissa o Formentera abans dels anys seixanta i d'altres 12 que han arribat a les nostres illes procedents d'altres països. Consta de 29 panells amb fotografies i 26 audiovisuals, en els que les persones protagonistes i els seus familiars expliquen diferents aspectes i vivències del seu procés migratori. Els panells han estat dissenyats per Ricard Bofill i els audiovisuals gravats i editats per l'empresa Sinestrés Ibiza. El procés de recerca d'històries, gravació de testimonis i disseny de l'exposició ha portat una tasca de gairebé nou mesos, de març a desembre de 2024. L'exposició es va inaugurar el

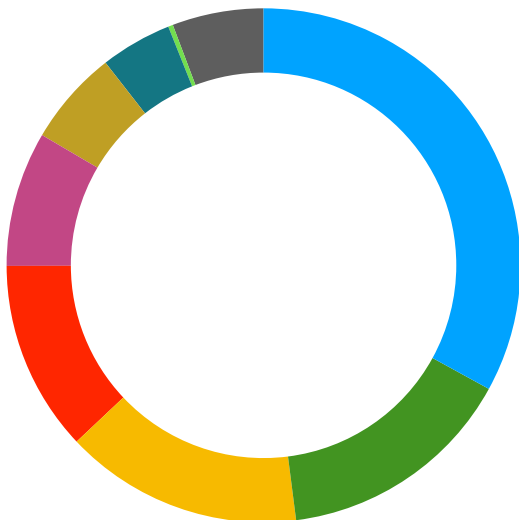

dia 13 de desembre de 2024 al Centre Cultural de Jesús, coincidint amb la celebració del 25è aniversari del Fons i al llarg del 2025 recorrerà sales dels diferents municipis de les Illes Pitiüses. A més, els audiovisuals estan disponibles al nostre canal de YouTube. La finalitat d'aquest projecte és visibilitzar Eivissa i Formentera com a punts clau en el trànsit de persones al llarg de la història i crear un punt de trobada i empatia entre dos temps (abans i ara), un espai on es pugui donar el reconeixement mutu entre els qui s'han vist i es veuen forçats a migrar.

ELS COMPTES CLARS

1.000.513,16€ D'INGRESSOS L'ANY 2024

INGRESSOS

32,98% Aj. Eivissa

14,99% Govern Illes Balears

14,99% Consell Eivissa

11,99% Aj. St Josep de sa Talaia

8,50% Aj. Sta Eulària des Riu

6,00% Aj St Antoni de Portmany

4,50% Consell Formentera

0,30% Aj St Joan de Labritja

5,75% Altres

DESPESES

76,76% Projectes de cooperació

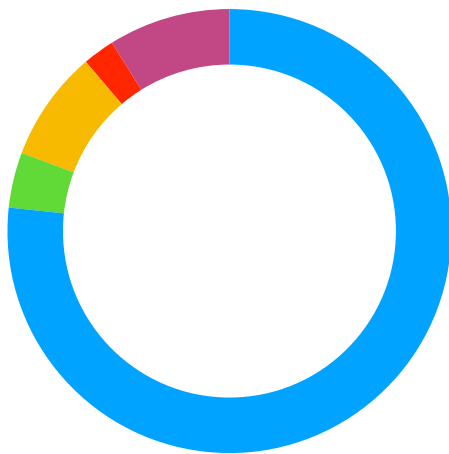
3,92% Seguiment i avaluació de projectes

8,14% Educació per a

la transformació social

2,30% Aliances i comunicació

8,88% Gestió

El Fons és una entitat declarada d'utilitat pública i, com a tal, presenta els seus comptes anuals al Registre d'Associacions de les Illes Balears i al Ministeri de l'Interior.

Els nostres comptes estan auditats per ALM Auditores Pitiusos S.L. Podeu accedir als comptes detallats i a l'informe d'auditoria de 2024 al nostre web www.fonspitius.org/es-pai-de-transparencia.

Fons Pitiús de Cooperació

c. Arxiduc Lluís Salvador, 19 baixos
07800 Eivissa
971 390 298
info@fonspitius.org
www.fonspitius.org

SOCIS

Ajuntament d'Eivissa
Ajuntament de Santa Eulària des Riu
Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia
Ajuntament de Sant Antoni de Portmany
Ajuntament de Sant Joan de Labritja
Consell Insular d'Eivissa
Consell Insular de Formentera
Govern de les Illes Balears

